

Knowhow

De expert: Charlotte Poulsen

Exotisch zijn ze, de dieren van Charlotte Poulsen. Aandoenlijk ook, vreedzame grazers. Soms als een vreemde centaur vergroeid met een theepot of kom. Ze zijn spontaan gedecoreerd en hebben een natuurlijke uitstraling door het stoken met hout. Charlotte laat in dit artikel zien hoe ze een diersculptuur opbouwt. Vergeet niet naar de bijbehorende film te kijken!

Charlotte Poulsen (Denemarken, 1950) is bekend om haar diersculpturen. Daar is ze ongeveer twintig jaar geleden mee begonnen. Oorspronkelijk maakte ze gedecoreerd gebruiksgoed en rond die tijd verschenen er decors en applicaties van vissen op het werk. 'Het moet haast wel door mijn Deense achtergrond komen: de uitgestrekte watervlakten en de zee van mijn jeugd.

En ik was eerlijk gezegd ook uitgekeken op het werk dat ik tot dat moment gemaakt had. Zo slopen de beesten mijn werk binnen.'

De hoogte in

Na de vissen in het min of meer platte vlak namen zebras, giraffes en nijlpaarden bezit van borden, vazen, schalen en theepotten. Op de

▼ Theepot, 2006.

Objectfoto's bij dit artikel: Pascal Vangysel

een of andere manier wilde Charlotte de hoogte in. Het zijn een soort centauren, maar niet met mens maar met pot vergroeid. Het zijn vreedzame dieren, douces herbivores zoals ze zelf zegt. Vreedzaam, maar ook wat exotisch. Onschuldig en een beetje naïef. Ze hebben zich uiteindelijk van de pot losgemaakt om verder zelfstandig door het leven te gaan. Kleine diersculpturen die in de jaren steeds meer formaat kregen, zoals de giraf Victorine van 3 meter 60 hoog die Charlotte in 2014 maakte voor de Jardin des Oules in Saint-Victor-des-Oules (Gard). Het beest weegt een ton, bijna evenveel als in het echt. Hij is helemaal met rolletjes opgebouwd, met binnen bruggen om stevigheid te geven en met een stalen balk om de nek op zijn plaats te houden.

2CV

Charlotte is Deense en woont sinds 1980 in het Franse La Borne. 'Ik herinner me nog goed dat ik La Borne ontdekte, dat mooie plekje waar een hele gemeenschap van pottenbakkers enthousiast bezig is met steengoed en houtstook. Het kwam door Birgit en Rocca Knupfer, waar ik destijds in Denemarken een workshop volgde. Ik had er de keramiek ontdekt en hoorde er jaren later over La Borne. Ik studeerde toen keramiek aan op de academie in Århus en het leek me een goed idee om in de zomervakanties in La Borne te gaan werken. Zo gezegd, zo gedaan. Ik ging er met een vriendin heen. We namen het vlieg-

*Op de vorige pagina: ??, 20??, h ca. ?? cm
▼ ??, 20??, h ca. ?? cm*

tuig naar Parijs, de trein naar Bourges en de bus naar Henrichemont. In die gemeente ligt La Borne. Maar daar was geen bus naar toe. Gelukkig was er een oude heer, die ons wilde brengen, in zijn 2CV. De volgende dag gingen we de werkplaatsen langs om werk te vinden. En dat lukte bij Pierre Mestre. We waren met zijn vijven en ik mocht er draaien. De schijf wiebelde wat, maar daar wende ik snel aan. Mestre maakte in het atelier ook grote sculpturen met menselijke en

dierlijke elementen. Het was een geweldige tijd, met groente uit eigen tuin, de lunch in de schaduw van de grote boom midden in de tuin, de houtstook in de grote oven van drie kuub. Ik leerde hoe de stook in zijn werk ging, hoe ik correct moest bezetten en vooral welk hout er wanneer in de oven gedaan moest worden. Eerst stookten we ongeveer twaalf uur zachtjes op om het vocht uit de stukken te laten ontsnappen, daarna kwam het petit feu (300-850 °C) en als

Op de vorige pagina: ??, 20??, h ca. ?? cm ▼ ??, 20??, h ca. ?? cm

▲ ??, 20??, h ca. ?? cm
 ► ??, 20??, h ca. ?? cm

laatste het grand feu tot 1300 °C, met dun hout dat meteen ontbrandt en snel energie levert. Al met al duurde een stook 36 uur en een dag of vijf later kon de oven dan uitgepakt worden.'

Onschuld verloren?

Sinds deze zomer heeft Charlotte een nieuwe richting gekozen. Het zijn containers uit lappen klei in verschillende kleuren. Wel weer houtgestookt. Ze rolt de lappen uit en drukt ze over elkaar. Zo ontstaat spontaan werk met het typische rijke oppervlak van vuur en as. Toch blijven de beesten in Charlotte's gedachten. 'Ik ben opnieuw dieren gaan maken, maar ze zijn niet zo gedwee meer. Het zijn de meer agressieve beesten zoals leeuwen.' Maar als ik ernaar kijk, vind ik ze aandoenlijk.

Op de volgende pagina's laat Charlotte zien hoe ze een sculptuur van een leeuw maakt.

1-2. Ik ga een leeuw maken. Hij zit en heeft in zijn klauw een vogeltje. Een vriendje. Ik wil er de tegenstelling tussen sterk en zwak mee uitdrukken. Ik heb al een paar onderdelen voorbereid en ga die vandaag eerst afdraaien, zodat ik daarna met monteren kan beginnen. Ik zet het stuk bij het afdraaien in een mal.

3. Dan draai ik het tweede onderdeel af, dat straks het zitvlak moet worden. 4. Het eerste onderdeel wordt daar straks op gemonteerd.

5-6. Ik snij een segment uit de onderste vorm en druk die dicht. Zo maak ik de heupen van het beest.

7-8. Ik zorg ervoor dat de vorm symmetrisch is en glad afgewerkt.

9-10. Het bovenste deel van het lichaam snijd ik ook open en druk het weer dicht om zo de vorm aan te passen. Want het bovenlichaam is natuurlijk niet echt een eivorm. Het moet wat platter zijn en een beetje gebogen.

11. Nu draai ik de schijf af die straks de kop gaat vormen. Hij is uit een witte klei, die straks een mooi contrast geeft met de rest van de leeuw.

12. Zo moet het bovenstuk op de heupen gemonteerd gaan worden.

13-14. Daar ga ik nu mee beginnen. Eerst de klei inkrassen en dan monteren.

15. Met wat extra klei werk ik de naad goed af.

16. Dan is het tijd voor het aanbrengen van de voorpoot. Dat onderdeel heb ik al gedraaid. Ik moet er wat schuin van afsnijden om goed te kunnen monteren. De poot is vrij massief omdat hij behoorlijk wat gewicht moet dragen.

17-18. Het monteren doe ik op dezelfde manier: inkrassen, slib aanbrengen en met een rolletje afwerken.

19-20. De andere poot moet natuurlijk ook nog. Die heb ik al eerder gerold, want zo is hij nu stevig genoeg om te kunnen monteren.

21-22. Nu is de kop aan de beurt. Ik teken eerst aan de onderkant het stuk af dat ik straks weg moet snijden.

23-25. Ik kras het oppervlak wat in en breng extra klei aan om het gezicht te kunnen maken.

26. Zo moet de kop erop gemonteerd worden. Ik heb de voorkant van de figuur goed ondersteund, om te voorkomen dat hij omvalt. Zeker als ik eraan werk kan dat makkelijk gebeuren.

27-28. Zoals eerder is het ook hier zaak om goed in te krassen, aan te drukken en af te werken. Deze twee kleisoorten passen goed bij elkaar, zodat er geen problemen ontstaan bij het drogen en stoken.

29-30. Nu teken ik de ogen en de bek met een kraspen.

31

32

31. Ik teken de klauwen op de poten.
32. En boetseer het vogeltje dat de leeuw in zijn voorpoot houdt.

33

34

33-34. Het vogeltje krijgt natuurlijk vleugels, die ik met de kraspen detailleer.

35

36

35. Ik monteer het daarna in de klauw van de leeuw.
36. Na het biscuitstoken schilder ik de manen van de leeuw met wat slib op de kop. Na de stook wordt het slib roodoranje. Tenslotte stook ik de leeuw in de gasoven tot 1280 °C

37

37. En zo ziet het eindresultaat er uit.

Foto's proces: Mels Boom

Klik hier voor een speciaal voor de kleine K gemaakte film over Charlotte Poulsen en haar werk.